

IFMETALL

Checklista
för klubbar

KLIMATET
& JOBBEN

Denna checklista är framtagen för att stötta IF Metalls klubbar i arbetet med industrins klimatomställning.

Innehåll

- 4-5 **Vi kan påverka**
- 6-7 **Produktionen**
- 8-9 **Medlemmarna**
- 10-11 **Arbetsplatsen**
- 12-13 **Politiken**
- 14 **Skaffa dig mer kunskap**

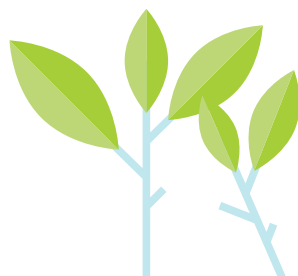
Har du frågor om IF Metalls arbete med industrins klimatomställning? Kontakta gärna vår klimatarbetsgrupp på förbundskontoret:

Ellika Berglund Aas, utredningsenheten.
ellika.berglund.aas@ifmetall.se

Daniel Hellkvist, arbetslivsenheten.
daniel.hellkvist@ifmetall.se

Daniel Hermansson, kommunikationsenheten.
daniel.k.hermansson@ifmetall.se

Ulf Carlson, organisationsenheten.
ulf.carlson@ifmetall.se

Vi kan påverka

Sverige är vant vid omställning. Vår industri och våra verkstäder är vana vid omställning. Vi har inställningen att om vår industri ligger långt fram i utvecklingen stärks dess konkurrenskraft gentemot omvärlden. Därmed är det ett sätt att säkra jobbtillfällena i Sverige, och de exportinkomster som behövs för att finansiera en bra, gemensam välfärd.

Nu står vi mitt uppe i ännu en omställning – industrins klimatomställning. Men den här gången handlar det inte enbart om jobb och konkurrenskraft. Nu handlar det också om framtida generationers möjlighet till ett gott liv på vår planet. Vi rusar snabbt mot en uppvärmning av planeten som är svår att vända, och industrins utsläpp av klimatpåverkande gaser är en bidragande orsak.

Men industrin är också en del av lösningen på problemet. Lyckas vi ställa om till en produktion som inte är beroende av fossil energi och råvara har vi tagit ett stort kliv mot en hållbar framtid.

Som fackförening har vi såklart en skyldighet att vara delaktiga i denna omställning. Det finns inga jobb på en död planet, brukar man säga. Men det är också vår skyldighet att bevaka att denna omställning inte sker på bekostnad av medlemmarnas trygghet eller villkor.

Du hittar IF Metalls utbildningsmaterial om klimatet på ifmetall.se/klimatet

När vi är med tidigt i en omställning, och delaktiga i dess utformning, det är då vi kan göra mest nytta för medlemmarna. Så sätt dig in i klimatkrisen. Ta del av IF Metalls utbildningsmaterial. Diskutera frågorna i klubben och börja samverka med företaget.

Och du, glöm inte att vi har en chans att påverka även i samhället. Se till att även de lokala och regionala politikerna förstår problemen och, framför allt, lösningarna.

Så kan ni gå till handling

Det finns många olika områden där vi som facklig organisation kan vara med och påverka, men också olika sätt. I vissa fall krävs samverkan med företaget. I andra fall samverkan med politiken. Ibland kanske det bara är klagörande av våra ståndpunkter och behov som krävs.

Men kom ihåg att ni alltid har rätt att begära förhandling. Gå igenom denna checklista och bedöm vad som fungerar bäst i just ert fall.

Blir det mycket på en gång? Ta då förslagsvis ett område per styrelsemöte.

Produktionen

De produkter ni tillverkar på ert företag måste vara attraktiva även i framtiden. Om ni tillverkar produkter som kräver fossila bränslen är ni förhoppningsvis redan en bra bit in i resan mot fossilfri drivning. Men många företag vittnar också om hur deras kunder ställer allt högre krav på låga utsläpp under produkternas tillverkning. Så även om era produkter inte orsakar några utsläpp under användning finns det anledning att se över utsläppen under produktionen.

En produktionskedja börjar och slutar sällan på samma fabrik. Därför måste även era underleverantörer vara med i omställningen, och redo att möta kraven på sänkta utsläpp. Om ni arbetar på ett större företag kan det finnas anledning att höra av er till era fackliga vänner hos era mindre underleverantörer, och fråga om de behöver ert stöd.

Industriell produktion kräver stora mängder energi. Om ni är beroende av fossila bränslen i dag är det hög tid att se över vad det finns för alternativ. Den el ni köper bör vara helt fossilfri. Kom ihåg att även uppvärmning av stora fabriker kräver mycket energi.

Även om ni använder fossilfri energi finns det anledning att energi-effektivisera. Både av miljöskäl och av ekonomiska skäl. Industriell tillverkning skapar också ofta mycket värme. Den restvärmen kan ofta tas tillvara och användas på olika sätt. I vissa fall blir det så mycket att den kan användas i det lokala fjärrvärm nätet.

Industrier transporterar väldigt mycket gods in och ut ur fabrikena. Även dessa transporter behöver ske på ett hållbart sätt. Det är också värt att undersöka om behovet av emballage kan minimeras, eller till och med bytas ut mot mer hållbara material.

- **Har ni undersökt hur er verksamhet påverkar miljön och klimatet?**

- **Hur kan ni minska utsläppen i er produktion?**

- **Vad ställer era kunder för hållbarhetskrav på era produkter?**

- **Är era underleverantörer i fas med kraven från ert företag?**

- **Kan ni samverka i de här frågorna med andra klubbar i leverantörskedjan eller i er avdelning?**

- **Går det att hitta mer klimatvänliga alternativ till energin som behövs för er produktion?**

- **Tas restvärmen från produktionen tillvara på något sätt, eller släpps den ut?**

- **Hur kan ni minimera klimatpåverkan när insatsvaror till produktionen och färdiga produkter fraktas?**

Medlemmarna

Sverige ligger förmodligen i den absoluta toppen när det gäller kompetens hos industriarbetarna. Men de behöver också rätt kompetens för att möta denna omställning.

När produktionen ställer om kanske det innebär nya maskiner hos er. Nya ämnen. Nya system. Var med tidigt och kräv utbildning för detta, så att jobbtryggheten för de redan anställda ökar. Men det behöver också göras riskbedömningar för att trygga den fysiska arbetsmiljön.

Stäm av med företaget så att ni har samma bild av behoven och planeringen som behövs för att nå ert mål.

Många medlemmar är engagerade i klimatomställningen på fritiden. Fånga upp den kunskap de bär på och få dem engagerade i det fackliga arbetet.

De medlemmar som inte är engagerade ännu behöver få en bild av vad klimatomställningen innebär för industrin och jobben. Omställningen är nödvändig, och med förståelse kommer acceptans. Se till att företaget håller medlemmarna informerade, och involvera er för att få med det fackliga perspektivet i kommunikationen.

- Kan ni säkerställa att medlemmarnas kompetens möter det behov som krävs i takt med att produktionen ställer om?

- Innebär ny produktion och nya material risker i arbetsmiljön?

- Har företaget redan en strategi för kompetensförsörjning och -utveckling? Se till att vara delaktiga i det arbetet, eller ta fram en egen strategi om det behövs.

- Finns det medlemmar på arbetsplatsen som inte är fackligt aktiva i dag, men som kan bli det genom att arbeta med klimatomställningen?

- Hur kan ni och företaget föra en dialog med de medlemmar som behöver ökad förståelse för företagets omställning?

Arbetsplatsen

Ett hållbart företag måste också tänka på det som sker utanför själva produktionen. Här finns mycket att jobba med.

Till att börja med kan man sortera sitt avfall så att det tas tillvara på bästa sätt. Om det finns matsal med servering är det värt att se över menyn. Vegetarisk mat har nämligen generellt lägre klimatpåverkande utsläpp än köttätter.

En fördel med stora fabriksytor är att det också innebär stora tak. Där finns ofta plats för solpaneler som kan minska belastningen på övriga elnätet, och dessutom spara in på företagets elkostnader.

Många företag erbjuder laddstolpar till elbilar på personalparkeringen, och främjar cykelpendling till jobbet.

- Hur kan ni minska svinn och främja cirkulär avfallshandling på jobbet?

- Finns det sätt att samarbeta med lunchrestaurangen för att främja mer hållbara rätter?

- Kan företaget själv producera grön el genom investeringar i solceller eller vindkraft?

- Hur kan företaget underlätta hållbara transporter till och från jobbet för de anställda?

Politiken

På den lokala politiska arenan fattas många beslut som berör ert företag och medlemmarna. Både i kommuner och i regioner.

Politikerna som fattar dessa beslut behöver ha en bra bild av vad ni behöver. Då kan de verka för att industrin ska ha bra förutsättningar när det gäller infrastruktur, så att ni kan transportera det ni köper och säljer på ett hållbart sätt. Då kan de lättare driva frågor som rör kollektivtrafiken, så att medlemmarna kan ta sig till jobbet på ett hållbart sätt – på alla skift. Och då kan de också verka för att elförsörjningen är tryggad för era kommande behov.

Glöm inte att det också vilar ett tungt ansvar på politikerna att se till att utbildningssystemet kan erbjuda de utbildningar som möter företagets behov, i dag och i morgon.

Gör en lista över era behov, boka ett möte med era lokala och regionala politiker och säkerställ att ni har samma uppfattning. Annars: ställ krav.

Kom också ihåg att många beslut som rör industrin och dess medlemmar fattas nationellt. Politiker i riksdag och regering behöver också ha en bra bild av er verklighet. Inte minst på de orter där det nu sker stora nyetableringar, och hela samhället behöver expandera.

- **Finns en fungerande dialog med de lokala politikerna om industrins och medlemmarnas behov?**

- **Har de lokala politikerna kunskapen om vad som krävs för att industrin och medlemmarna har rätt förutsättningar att klara klimatomställningen?**

- **Finns det en infrastruktur som främjar hållbara transporter av varor till och från fabriken?**

- **Matchar kollektivtrafikens utbud och tider de anställdas behov?**

- **Är det lokala utbildningssystemet förberett för att tillgodose industrins behov framöver?**

- **Kan ni bjuda in nationella politiker till företaget för att försöka minska avståndet mellan er ort och lagstiftarna?**

Skaffa dig mer kunskap

Vill du få en bättre förståelse för hur klimatomställningen påverkar oss, och kunskap om hur vi kan agera? Då kan du ta del av våra flexibla, kostnadsfria utbildningar.

E-utbildningen *Klimatnyfiken* kan du gå i datorn eller i mobilen. Den tar cirka en timme att genomföra, men du kan ta ett steg i taget och fortsätta senare. Korta texter, filmer och interaktiva övningar ger dig kunskap om klimatkrisen och rättvis omställning.

Klimatsamtal är ett material för en studiecirkel med fem träffar, men det är flexibelt och kan också användas på konferenser och utbildningsdagar. Fakta och diskussion varvas med praktiska övningar. Fokus ligger på gemensamt tänkande och görande för att aktivera engagemang och träna kollektiv handling. Kursledaren behöver inte några förkunskaper för att leda en grupp, då handledningen ger stöd.

Vill du veta mer, ha hjälp med att starta en studiecirkel eller ta reda på om det redan finns en i gång? Kontakta studieorganisationsen i din avdelning.

Du hittar utbildningarna och mycket mer som rör IF Metalls arbete med klimatomställningen på ifmetall.se/klimatet

IF Metall

105 52 Stockholm

08-786 80 00

ifmetall.se

